

ÅRSRAPPORT 2014

NORDISK ENERGIFORSKNING

21 april 2015

norden

Nordic Energy Research

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Resultatrapport	3
2. 1	Allmänt om NEFs ekonomi	3
2. 2	Resultat relaterat till verksamhetsområde och strategimål	4
2. 3	Verksamhetsområde 1: Forskning, utveckling och strategi.....	5
2. 4	Verksamhetsområde 2: Rådgivning, information och förvaltning	7
2. 5	Verksamhetsområde 3: Internationellt samarbete.....	10
3.	Personal- och organisationsutveckling	12
4.	Økonomiske nøkkeltall og statistikk	15
4. 1	Oversikt over inntekter og utgifter fordelt på virksomhetsområdene samt ledelse/administrasjon ...	15
4. 2	Økonomiske nøkkeltall	15
5.	Årsregnskap	17
5. 1	Generelle kommentarer til årsregnskapet.....	17

1. Sammanfattning

Nordisk Energiforskning (NEF) har under 2014 tagit fram en ny strategisk plan för perioden 2015-2018. Strategiplanen lägger fast inriktningen för organisationens arbete under de kommande åren och har sin utgångspunkt i de krav som Nordiska Ministerrådet (NMR) ställer på verksamheten och som finns formulerade i den så kallade Ministerredogörelsen. Tre åtgärder som bygger på den nya strategin planeras: Nordic Flagship Projects (NFP), Nätverksbyggnadsprojekt och Etablering av expertgrupper. NFP blev utlyst i december och utlysningen har rönt stor uppmärksamhet. NFP skall bidra till stärkt nordisk samarbete, politiskt relevanta forskningsresultat och belysa problemställningar inom energiområdet som är av gemensamt nordiskt intresse. Genom nätverksbyggprojekt och expertgrupper förväntas samarbetet mellan energiforskare i Norden stärkas.

NEF är verksam inom 3 områden:

- Forskning, utveckling och strategi
- Rådgivning, information och förvaltning
- Internationellt samarbete

Vad gäller det fackliga arbetet under den nu avslutade programperioden kan nämnas Nordic Energy Technology Perspectives 2013 (NETP 2013) och dess användning samt förberedelser för den nya utgåvan NETP 2016. Toppforskningsinitiativet har avslutats under hösten 2014 och förberedelser av det gemensamma forskningsprogrammet Green Growth har startat. Dessutom har arbetet med den nordiska slutbrukarmarknaden avslutats och ett nytt nätmagasin lanserats. Det löpande arbetet har också bestått i att tillhandahålla sektretariatsfunktion för ämbetsmannakommitténs arbetsgrupper. Sammanfattningsvis kan sägas att resultaten från den nu avslutade programperioden i stort sett uppfyller de i kontraktet med NMR ställda kraven.

Samtidigt med strategiarbetet har mycket arbete lagts på att implementera Moderniseringsredogörelsens krav på, utformning av kontrakt, beviljningsbrev och revision av stadgar. Utmaningarna för NEF under de närmaste åren är flera:

- att utveckla arbetet med ovan beskrivna fackliga kärnområden
- att omsätta den stora potentialen för ökad nordisk energiforskning till konkreta samarbetsprojekt
- att genomföra detta i linje med de krav som de nordiska samarbetsministrarna ställer i Moderniseringsredogörelsen. Det innebär:
  - att NEF skall bidra till ett mer dynamiskt och politiskt innehållsrikt samarbete och ett gränslöst, innovativt och synligt Norden
  - att NEF skall vara ett kraftfullt redskap för de nordiska regeringarna
  - att NEF skall vara en organisation i förnyelse

För att klara dessa utmaningar måste arbetet med organisations- och personalutveckling fortsätta. Men det är inte tillräckligt. NEF bedömer att det är omöjligt att nå de ambitiösa målen inom de nuvarande, nordiska och nationella, ekonomiska ramarna. Problemet beskrivs närmare i avsnitt 2.1 och 3.

2. Resultatrapport

2.1 Allmänt om NEFs ekonomi

De ekonomiska förutsättningarna för NEFs aktiviteter erhålls genom bidrag från Nordiska Ministerråds budget (basbeviljning) och genom bidrag från de enskilda länderna (nationella medel).

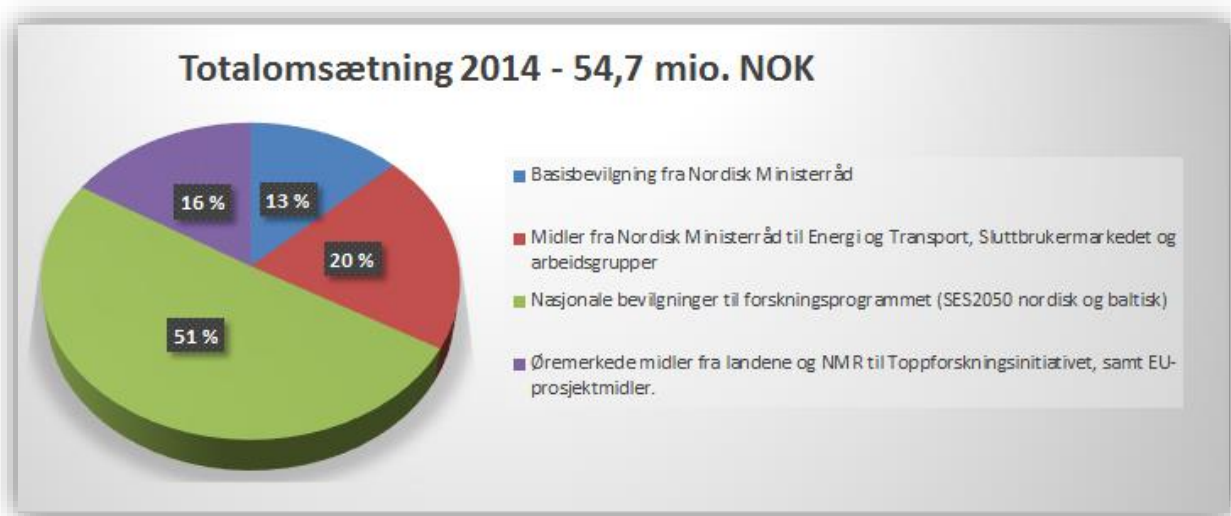
Basbeviljningen är tänkt att täcka NEFs fasta driftskostnader och är oavhängig av de funktioner som NEF sköter finansierade av nationella medel. Basbeviljningen täcker emellertid inte längre NEFs fasta driftskostnader. Det är ett problem eftersom medlemsländerna fäster stor vikt vid att de nationella bidragen inte används till generella administrativa omkostnader som NEFs verksamhet innebär. Det framgår tydligt av medlemsländernas kommentar till NEFs ekonomirapportering; medlemsländerna hävdar att om de nationella bidragen används till administration så skall de nationella medlen minskas.

I stora drag har summan av basbeviljning och nationella medel legat på samma nivå - efter inflationsjustering - under de senaste 15 åren. I jämförelse med systerorganisationerna i Nordiskt Senter, NordForsk och Nordisk Innovation, är NEFs basbeviljning i storleksordningen 15 respektive 10 gånger mindre. Även med hänsyn till nationella medel har NEF väsentligt mindre budget än de andra organisationerna i Nordiskt Senter.

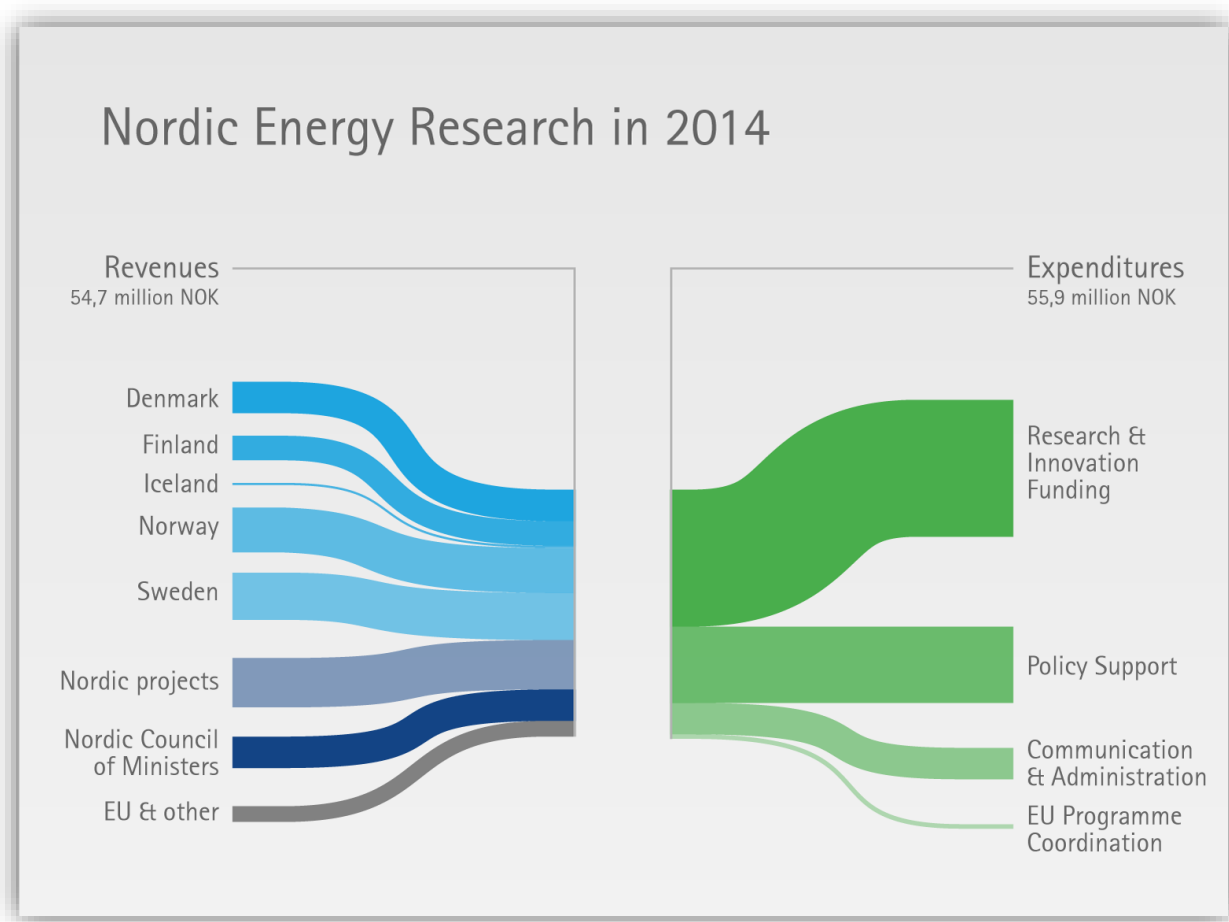
Trots att det, under de snart 20 år som organisationen funnits, har skett en kraftig ökning av nationella budgetar till forskning och utveckling har inte anslagen till NEF ökat. Det innebär att NEFs budget har minskat i förhållande till nationella budgetar. Från och med 2013 har det till och med varit nedskärningar i NMRs totala budget och även i beviljningar till NEF. Samtidigt är det allmänt känt att den generella omkostnadsnivån har stigit. Sammantaget innebär detta att det är oklart om NEF, med den aktuella basbeviljningen och tillkommande nationella medel, kan vidmakthålla den kompetensnivå som är nödvändig för att genomföra de uppgifter inom nordisk energiforskning som Moderniseringsredogörelsen förutsätter.

Tabell 1. Basbeviljning för Nordisk Energiforskning (NEF), 2011-2014

År	Basbeviljning NOK
2014	7 113 000
2013	7 302 000
2012	7 114 000
2011	6 034 000

Figur 1 Omsætning for NEF 2014

Figur 2. Nordisk Energiforsknings inkomster och utgifter - översikt för 2014.

2. 2 Resultat relaterat till verksamhetsområde och strategimål

NEFs arbete är indelat i tre verksamhetsområden. Verksamhetsområde 1 har fokus på forskningsprogram, verksamhetsområde 2 är knutet till sekretariatsfunktioner för NMR:s arbetsgrupper och information och slutligen verksamhetsområde 3 som är kopplat till internationellt samarbete.

Indelning i verksamhetsområden är kopplat till NEFs strategimål och finansiering. Arbetsuppgifter som är relaterade till forskningsaktiviteter finns inom samtliga tre verksamhetsområden.

STRATEGIMÅL 2011 – 2014:

1. Stärka forskning på hållbara energilösningar inom områden som är av gemensamt nordiskt intresse
2. Stärka konkurrenskraften för hållbara energilösningar på den internationella marknaden
3. Ta fram forskningsbaserad kunskap för politisk utveckling mot en framtid med hållbara energilösningar
4. Utveckla kommunikationsaktiviteter som stärker samspelet mellan forskning, industri och politisk utveckling

2.3 Verksamhetsområde 1: Forskning, utveckling och strategi

Strategi och uppföljning

Under 2014 utvecklade NEF sin strategi för perioden 2015-2018. Det var en process som involverade samtliga fem nordiska länder genom workshops i respektive land - totalt deltog mer än 100 personer från näringslivet, från olika forskningsmiljöer och från olika nationella myndigheter. Strategin avspeglar Nordiska Ministerrådets krav på målstyrning och effektivitet enligt Moderniseringsredogörelsen. De centrala ledorden i NEFs nya strategi är nordiskt mervärde – stärkt konkurrenskraft, politisk relevans och systemperspektiv.

Nordic Flagship Projects

Ett viktigt instrument för att uppfylla målen och tillämpa ledorden under NEFs nästa strategiperiod är den så kallade flaggskeppsutlysningen (Nordic Flagship Projects). Denna utlysning kommer att finansiera nordiska samarbetsprojekt inom energiforskning till ett samlat bidrag från NEF på 80 miljoner NOK. Forskningsprojekten skall ge nordisk mervärde genom nordiskt samarbete, politiskt relevanta forskningsresultat och genom att studera problemställningar som har gemensamt nordiskt intresse och som annars inte skulle blivit utfört.

NEF planerar att etablera nordiska expertgrupper för att identifiera, analysera och utveckla möjligheter för att stärka det nordiska samarbetet inom energiforskning. De seminarier som hölls i samband med strategiarbetet visade tydligt att det finns en mycket stor outnyttjad potential för fördjupat nordiskt samarbete vad gäller energiforskning. Expertgrupperna kommer att vara sammansatta av intressenter från myndigheter, näringsliv och forskningscentra och verka för att realisera nordiskt samarbete i enlighet med Moderniseringsredogörelsen.

Under hösten 2014 har forskningsprogrammet konkretiserats i linje med strategin. Nya tekniska lösningar för utlysning och för hantering av ansökningar, framtida kontrakt och övrig projektadministration har utarbetats. Utlysningstexten offentliggjordes i december 2014 och har väckt stort intresse hos ledande forsknings- och utvecklingsmiljöer i hela Norden och Baltikum. NEF bedömer att antalet och omfattningen av kvalificerade ansökningar kommer att motsvara i storleksordningen 10 gånger det utlysta beloppet.

Green Growth

NEF har deltagit i utvecklingen av det nya forskningsprogrammet Green Growth (Grön Växt). Det är ett forsknings- och utvecklingsprogram som håller på att tas fram tillsammans av de tre institutionerna på Nordiskt Senter i Oslo; ett samarbete mellan Nordisk Energiforskning, Nordisk Innovation och NordForsk. Programmet bygger på de nordiska ministrarnas ambition att stimulera tillväxt och samtidigt sörja för att den nordiska välfärdsmodellen bibehålls och att ambitiösa klimat-, energi- och miljömål nås. De nämnda institutionerna har i det nya forskningsprogrammet målet att integrera flera perspektiv samtidigt såsom kombinationen av nödvändig samhällsomvandling, användning av avancerade energiteknologier och innovation. Arbetsgruppen har hitintills identifierat följande potentiella samarbetsområden: energieffektiva och gröna transporter, smart bruk av resurser vid återvinning och energiproduktion, samt stöd till utveckling av hållbar resursförbrukning i dagens och morgondagens industrier.

SES2050 – Sustainable Energy Systems 2050

Under perioden 2011-2014 har NEF investerat 100 miljoner NOK i forskningsprogrammet «Sustainable Energy Systems», till det tillkommer bidrag från projektdeltagarna på 37 miljoner NOK.

10 projekt har fått finansiering genom programmet, samtliga har forskningspartner från minst 3 nordiska länder och i 6 av projekten deltar forskare från de baltiska länderna eller Ryssland. Programmet täcker hela innovationskedjan från grundforskning till marknadsnära utveckling med deltagande från industrin. De flesta av projekten startades under 2011 och kommer att avslutas under 2015. Målet med forskningsprogrammet var att:

- utveckla nordiskt mervärde genom ny kunskap och lösningar för en övergång till ett hållbart energisystem år 2050
- utveckla integrerade lösningar mellan förnybar energi, gröna transporter samt el och elmarknad
- sörja för att nordisk energiforskning håller hög internationell kvalitet

Under 2014 har programmet SES2050 halvtidsutvärderats och generellt gäller att det förlöper enligt plan. Några få projekt har begärt förlängd tidsram och i något projekt har det varit nödvändigt att justera de ursprungliga planerna. Samtliga ändringarna har genomförts i dialog mellan projektledaren och NEF.

Resultat från Sustainable Energy Systems 2050

Under 2014 har totalt 62 vetenskapliga artiklar publicerats. Det har genomförts en rad seminarier och workshops med deltagare från olika intressentgrupperingar såsom industrin, slutanvändare och forskningsorganisationer.

Några exempel på forskningsresultat från programmet SES 2050:

- Inom projektet «Aquafeed» har man studerat processer med cyanobakterier för att framställa biobränsle. Särskilt kan nämnas att man lyckats erhålla ökat utbyte av såväl vätgas (hydrogen) som etanol med hjälp av alger och modifierade cyanobakterier
- Inom projektet «CO₂ electrofuels» konstateras att syntetiska biobränslen (metanol) kan tillverkas i stor skala genom att använda vätgas (hydrogen) från elektrolys och CO (kolmonoxid) från kraftproduktion med biobränsle. Man arbetar nu vidare med en demonstrationsanläggning på Island för att visa nya elektrolysteknologier kopplat till grön metanoltillverkning
- Inom projekt «Enerwoods» har man - i samarbete med de baltiska länderna - undersökt förutsättningarna för högproduktivt och hållbart skogsbruk. Genom val av träarter, kloner och gödsling har man bland annat visat att hållbart och intensivt skogsbruk utgör en stor potential för att kostnadseffektivt ställa om till ett CO₂ neutralt samhälle i de nordiska länderna

Energi- och Transportprogrammet

Nordisk Energiforskning har agerat sekretariat och projektledare för Energi- och Transportprogrammet, ett program under Nordiska Ministerrådets Globaliseringsinitiativ, som har haft som mål att bidra till att göra Norden till en ledande region i Europa för utveckling, demonstration och användning av nya, hållbara energiteknologier inom transportområdet. Huvudaktiviteten i programmet har varit att finansiera nordiska gränsöverskridande projekt för att realisera minskade koldioxidutsläpp, ökad energieffektivitet och förbättrad energisystemintegration inom transportsektorn.

Under 2014 har Nordisk Energiforskning slutfört programmet. En arbetsuppgift var att organisera en slutkonferens för programmet, och den hölls i februari i Stockholm med cirka 80 deltagare. Alla projekten presenterade sina resultat och därefter följde diskussioner. En slutsats från konferensen är ett starkt stöd och intresse för framtida nordisk samverkan på transportområdet.

Totalt blev 12 projekt finansierade med ett samlat stöd av 19 miljoner NOK från programmet. Egenfinansieringen från projekten (intern och extern finansiering) uppgick till 40 miljoner NOK, de nordiska medel som allokerats projekten har således medfört att cirka 200 % ytterligare medel från projektdeltagarna och dess externa finansiärer tillförts.

Energi- och Transportprogrammet har varit betydelsefullt för att skapa ett nordiskt nätverk av intresserade aktörer inom området. Projekten och dess deltagare har vid upprepade tillfällen givit positiva signaler för fortsatt samarbete inom området för att bättre knyta ihop de nordiska ländernas intressen och de olika aktörernas spetskompetenser.

The Nordic Way

The Nordic Way (www.thenordicway.org) är en webportal som är länkad till NEFs hemsida och där presenteras fakta om det nordiska energisystemet i grafisk form. Bilderna uppdaterades löpande under 2014 och nya bilder tillkom som bland annat redovisar strukturella skillnader mellan de olika nordiska ländernas forskningsfinansiering. Bilderna går att lasta ned och är avsedda att kunna användas i presentationer och rapporter. Som exempel kan nämnas att Nordic Action group (en högnivå arbetsgrupp i tankesmedjan Global Utmaning) i sin rapport "Nordic Energy Ways in Europe" (<http://www.globalutmaning.se/nordic-energy-ways-in-europe>) använde flera av bilderna. Under 2014 fick portalen 5000 besök och de flesta av dess kom från USA och därefter i storleksordning Norge, Sverige, Danmark, Tyskland och Finland. Under 2014 påbörjades arbetet med att ta fram en karta som beskriver mängden förnybar energi i Norden och kartan planeras att färdigställas under 2015.

Sammanfattning av resultat för verksamhetsområde 1 Forskning, utveckling och strategi

Framgångskriterier	Uppfyllelse	Grad av uppfyllelse i %
A) En antagningsandel för ansökningar som ligger i närheten av vad EU har vid sina utlysningar (15%), för att säkerställa tillräcklig konkurrens och för att stärka nordiska forskningsmiljöer och nordiska teknologilösningar.	✓	100%
B) Bred representation från de nordiska länderna i den samlade FoU-portföljen med deltagare från minimum 3 länder i samtliga projekt.	✓	100%
C) Utbilda lika många PhD som i förra perioden.		---
D) Publicera lika många vetenskapliga artiklar från NEFs projekt som i den förra perioden.		---
E) Öka den samlade finansieringen av NEF.		---
F) Industrideltagande i många FoU projekt.	✓	100%
G) Etablera nya tvärfackliga nätverk bland forskare och industriaktörer.	✓	100 %
H) Professionell projektledning och samarbete i genomförandet av alla projekt, mätt genom nöjda samarbetspartners.	(✓)	90%

- A) Utlysningen till forskningsprojekt annonserades i oktober 2010. Den resulterade i 90 ansökningar varav 10 godkändes.
- B) Av de totalt 62 partnerinstitutionerna är 16 från Sverige, 12 från Finland, 12 från Danmark, 11 från Norge, 5 från Island, 4 från Lettland och 1 från Litauen respektive Ryssland.
- C) Av halvtidsutvärderingen framgår att den fyraåriga tidsramen för forskningsprogrammet inte är förenligt med den normala processen för att rekrytera doktorander och erhålla doktorexamen. Ofta tar denna process åtminstone 5 år.
- D) Antalet publicerade artiklar är relativt högt, även om det skiljer mellan projekten. Antalet kommer att fastställas under hösten 2015.
- E) Den samlade finansieringen av NEF har inte ökat.
- F) Slut användare och/eller industrin är engagerad i 8 av 10 projekt; detta är i linje med kraven som ställdes i programmet.
- G) Enligt halvtidsutvärderingen kommer forskningen att ske i samarbete mellan två eller flera nordiska universitet och institutioner.
- H) Enligt halvtidsutvärderingen kännetecknas NEFs förvaltning av SES2050 av större flexibilitet än i EUs förvaltning. Generellt gäller att man är nöjd med NEFs projektadministration.

2. 4 Verksamhetsområde 2: Rådgivning, information och förvaltning**Nordic Energy Technology Perspectives 2016 - NETP**

NEF färdigställde 2013 rapporten "Nordic Energy Technology Perspectives 2013". Rapporten har tagits fram i nära samarbete med International Energy Agency (IEA OECD) i Paris med anledning av som ett nordiskt komplement till IEAs globala rapport "Energy Technology Perspectives". Rapporterna beskriver möjliga energiscenarii för att uppnå ambitiösa klimatmål, till exempel mindre än 2 graders temperaturökning. NEF har under 2014 undersökt möjligheten att utveckla rapporten ytterligare och beslutat att ta fram en ny version "Nordic Energy Technology Perspectives 2016". För att säkerställa att den nya rapporten skall möta behovet hos nationella beslutsfattare har NEF arrangerat workshops i de 5 nordiska länderna och mer än 70 intressenter deltog. Ytterligare workshops och möten har hållits under 2014 och analysarbetet har initierats.

Elmarknadsgruppen - EMG

Nordisk Energiforskning agerar sekretariat åt Nordiska Ministerrådets arbetsgrupp Elmarknadsgruppen. Syftet med arbetsgruppen är att vidareutveckla den nordiska elmarknaden mot en gränslös marknad med effektiv handel och säkra rättvis konkurrens samt försörjningstrygghet. Ett övergripande mål är att bidra till effektiv energi och resursanvändning i Norden.

Under 2014 har Elmarknadsgruppen främst arbetat med sex prioriterade områden i enlighet med Elmarknadsgruppens fyraårsplan (2014-2017):

- 1) Nordiska nätinvesteringar och planer
- 2) Systemhantering och integration av mer förnybar energi
- 3) Utveckling av en mer harmoniserad slutkundsmarknad
- 4) Behov av ökad förbrukarflexibilitet i den nordiska elmarknaden
- 5) Internationellt samarbete
- 6) Effektproblematik ur ett nordiskt perspektiv

Arbetet under 2014 har resulterat i rekommendationer till Nordiska Ministerrådsmötet om energi i Keflavik den 12 november 2014.

Arbetsgruppen för förnybar energi - AGFE

Arbetsgruppen för förnybar energi (AGFE) är tillsatt av ämbetsmannakommittén för energi under Nordiska Ministerrådet och har i uppdrag att bidra till att genomföra Handlingsprogrammet för det nordiska energipolitiska samarbetet 2014-2017. Bland annat skall AGFE fokusera på ramverket för förnybar energi efter 2020 och på ramvillkor och stödsystem för förnybar energi i de nordiska länderna. NEF har sekretariatsfunktion för AGFE.

Efter att AGFE arrangerat ett seminarium om "Politik för förnybar energi i EU efter 2020 i de nordiska länderna" valde man att gå vidare med temat "EUs framtida energi och klimatreglering, implikationer för Nordisk energitveckling och nordiska aktörer". Syftet med rapporten som har tagits fram är att belysa konsekvensen av olika EU målsättningar för 2030 och tillhörande styrmedel för att kunna nå EUs långsiktiga energi- och klimatmålsättningar och att utforska om det finns gemensamma nordiska synpunkter.

AGFE har under 2014 fått beviljat 1 500 000 DKK till ett projekt som skall undersöka effekterna av ett förändrat EU regelverk för de nordiska stödsystemen för förnybar energi. Projektet har den politiska relevans som efterfrågas av de nordiska samarbetsministrarna. Det gäller både för de tre EU-länderna (DK, SE, FI) och de övriga två (NO och IS) eftersom alla fem länderna omfattas av EUs klimat- och energipolitik och EUs statsstöds regelverk. Syftet med projektet är att ta fram förslag till hur de långsiktiga klimat- och energipolitiska målsättningarna kan understödjas genom utformningen av stödsystemet för förnybar energi i de nordiska länderna.

Slutbrukarmarknad

Projektet initierades 2010 av de nordiska energiministrarna och projektmålet var att skapa en gemensam nordisk slutbrukarmarknad för el till år 2015. NEF har under åren 2011-2014 bidragit till projektet genom att tillhandahålla en sekretariatsfunktion åt NordREG (Nordic Energy Regulators).

Inom ramen för projektet har utredningar, analyser och rekommendationer för den nordiska elmarknaden publicerats av NordREG. En nordisk modell för slutkundsmarknaden har utvecklats inom projektet och implementeringen av den pågår nu på nationell nivå med olika takt i respektive nordiskt land. Projektmålet med en helt och hållet gemensam nordisk slutbrukarmarknad år 2015 är inte uppfyllt, men den nationella utvecklingen är i linje med utfärdade rekommendationer. Projektet har fungerat som en drivkraft för den nationella utvecklingen, underlättat samarbetet mellan de nordiska regulatorerna, och skapat ett nytt nätverk för de olika intressenterna på marknaden.

Information

I NEFs uppdrag för perioden 2011-2014 är det angivet som ett strategisk insats att NEF skall:

- Utveckla kommunikationsaktiviteter som styrker samspelet mellan forskning, näringsliv och politik.

NEF har deltagit i arbetet med att skapa en gemensam publikationsplattform – NordPub – i samarbete med Nordiska Ministerrådet. Det är en del av moderniseringsprocessen och syftet är att genom en gemensam plattform göra publikationer av nordiskt intresse tillgängliga, se <http://www.norden.org/no/publikasjoner/nordpub-1/publikationsplattform>. NEF har deltagit i en workshop i Uppsala om det fortsatta arbetet med plattformen och NEF har även bidragit med publikationer.

Nyhetsflödet på hemsidan har under 2014 haft fokus på att framhäva forskningsresultat och rekommendationer från forskningsprogrammen och då särskilt de två program som avslutas under 2014 nämligen Energi & Transport och Toppforskningsinitiativet. Dessutom har det publicerats en rad artiklar med fokus på strategiprocessen och utlysningen för den kommande forskningsperioden. Totalt har det publicerats 19 större artiklar under året vilket är i linje med tidigare år.

NEF har som målsättning att utge 4 nyhetsbrev om året. Under 2014 har NEF publicerat 7 vanliga nyhetsbrev och en specialutgåva med fokus på den nya utlysningen. Antalet mottagare har under 2014 vuxit till 2 268 mottagare vid slutet av året att jämföra med 1 215 vid inledningen av året.

Antalet besökare och sidvisningar på www.nordicenergy.org, ligger på samma nivå 2014 som 2013. Antalet besökare var 23 392 (22 830) och antalet sidvisningar var 81 014 (82 277). Huvudparten av de besökande kommer från de 5 nordiska länderna, 71 %, och det är samma andel som under 2013.

NEF gav 2014 ut ett online magasin med titeln "Nordic Added Value". Magasinet presenterar 8 forskningsprojekt från den förra och nuvarande forskningsperioden. Magasinet bygger på intervjuer och videoklipp. Magasinet finns på hemsidan: <http://nordicaddedvalue.nordicenergy.org/>.

Toppforskningsinitiativet – Bio og Vind

Som en del av sekretariatsfunktionen för energidelen av Toppforskningsinitiativet har NEF ansvarat för planläggning och genomförande av programmets årliga konferens. Den hölls 2014 i Stockholm under två dagar i november och hade mer än 100 deltagare. Bland deltagare på konferensen var Generalsekreterare Dagfinn Høybraaten från Nordiska Ministerrådet och den svenska Samarbetsministern Kristina Persson.

En extern evaluering av Toppforskningsinitiativet som genomförts av DAMWAD visade att inte bara forskare utan i lika hög grad representanter från det etablerade näringslivet och entreprenörer uppger att de har fått stort utbyte av programmet.

Sammanfattning av resultat för verksamhetsområde 2 Rådgivning, Information och Förvaltning

Framgångskriterier	Uppfyllelse	Grad av uppfyllelse i %
A. 4-6 analyser på uppdrag från ÄK-E eller NMRS. (Gäller för perioden 2011 – 2014)	✓	100%
B. 5-8 ad-hoc grupper och permanenta grupper NEF skall fungera som sekretariat för. (Gäller för perioden 2011 – 2014)	(✓)	95%
C. NEF anställda skall vara med på olika strategiska fora under perioden.	(✓)	75%
D. Ökad upplaga för nyhetsbrev från Nordisk Energiforskning.	✓	100%
E. Lika många utgåvor av nyhetsbrev i perioden 2011-2014 som 2007-2010.	✓	100%
F. Lika hög eller högre aktivitet på hemsidan jämfört med perioden 2007-2010.	(✓)	90%

G. Flera presentationer där forskningsresultatens betydelse kommer fram jämfört med perioden 2007-2010.	(✓)	50%
H. Synliggör NEFs kompetans att sammanfatta nordisk energiforskning och policy.	✓	100%
I. Bli efterfrågad till konferenser och liknande.	(✓)	50%
J. Konkreta exempel på kommunikation som verktyg för att bättre förena FoU och policy.	(✓)	80%

- A) Under 2014 har 7 rapporter levererats till följd av arbetsgruppernas uppgifter.
- B) NEF har fungerat som sekretariat för 7 grupper under perioden 2011-2014.
- C) NEF har varit representerat på Statoils höstkonferens, vid lanseringen av IEA-WEO 2014, NRFs energiforskningskonferens och IEAs global ETP workshop. NEF har deltagit som panelist vid Polyteknisk Förenings konferens om "Bærekraftigt Norge" och som talare på Energy Quality Management Conference och TFI slutkonferens med mera. NEF har under 2014 valt att prioritera interna frågor, såsom rekrytering och organisation.
- D) Antal mottagare av nyhetsbrev från NEF har ökat från 1 500 i början av 2011 till 2 268 i slutet av 2014.
- E) Årliga antalet utgåvor har ökat från 4 till 8.
- F) Under året har antalet besökare och sidvisningar legat på samma nivå som året innan. Jämfört med perioden 2007-2010 är aktiviteten på hemsidan lägre.
- G) Högt personalutbyte under året bland de personer som vanligtvis har denna arbetsuppgift.
- H) NEF har noterat att publikationen NETP 2013 frekvent används av privata organisationer och offentliga myndigheter som allmänt erkänd referens för nordisk energiforskning och underlag för framtida nordisk energipolitik.
- I) Jämför punkt C.
- J) Lansering av online-magasinet "Nordic Added Value" under 2014.

2.5 Verksamhetsområde 3: Internationellt samarbete

NETP + IEA

NEF har etablerat ett väl fungerande samarbete med IEA genom NETP 2013 och NETP 2016 projekten – och har en dialog om nya samarbetsformer, se vidare under avsnitt 2.4.

ERA-Net Smart Grids

Nordisk Energiforskning har under första kvartalet 2014 slutfört uppgifterna i initiativet ERA (European Research Area)-Net Smart Grids, ett instrument under EUs sjunde ramprogram för utveckling inom forskning och teknik (FP7). Initiativet hade som mål att bygga ett nätverk och stötta samverkan mellan olika transnationella europeiska projekt inom smarta elnät. Vidare att kartlägga vilka initiativ som existerar inom området i Europa. Genom initiativet har projekt finansierats med en så kallad «distributed pot model».

Nordisk Energiforskning har för konsortiets räkning agerat Call Manager för utlysningarna, utvecklat och skrivit utlysningstexten, hanterat ansökningarna och koordinerat internationella experters utvärdering av projektansökningarna. Totalt har 9 transnationella europeiska projekt finansierats genom tre olika utlysningar, den första 2009, den andra 2011 och den tredje 2013. I förlängningen av detta arbete har NEF ombetts vidareföra sitt engagemang i ett nytt och större initiativ under EUs innovations- och forskningsprogram Horisont 2020 (se nedan).

ERA-Net Smart Grids Plus

NEF agerar Call Manager åt ERA-Net Smart Grids Plus, ett Co-fund-instrument och initiativ under EUs Horisont 2020-ramverk (ämne LCE-18-2014). Initiativet består av 21 europeiska länder och regioner och samlar en budget om €41 miljoner efter medfinansiering från Europeiska Kommissionen. Syftet med ERA-Net Smart Grids Plus är att öka kunskapsutbytet och stimulera utvecklingen inom området smarta nät. NEF har varit involverat i initiativet sedan starten, och både Danmark, Finland, Norge och Sverige deltar i konsortiet. NEF ingår i den arbetsgrupp som leder initiativet och har i uppgift att koordinera och genomföra utlysning, utvärdering och stöd för val av projekt att finansiera. Initiativet har fått godkänt för finansiering av Europeiska kommissionen.

Nordisk Energiforskning har under 2014 framför allt arbetat med organisation av konsortiet, ansökan till Europeiska Kommissionen och utlysningstexten. Datumet för utlysningens start har satts till 30 januari 2015.

TFI Vind och Bio

NEF har sedan starten av Toppforskningsinitiativet (TFI) 2009 varit sekretariat för två delprogram, hållbara drivmedel och integration av storskalig vindkraft, som tillsammans har en totalbudget på 60 miljoner DKK. På slutkonferansen för TFI blev några av forskningsresultaten från alla 6 delprogram presenterade, bland annat genom en film.

Under delprogrammet för hållbara biodrivmedel har målet varit att främja utvecklingen av nya, innovativa och hållbara biodrivmedel, stärka utvecklingen av nordiska FoU-institutioner och näringsliv inom bioenergiområdet. Vid programkommitténs avslutningsmöte och seminarium på Chalmers, Göteborg, i september 2014 presenterade projektledarna för fyra projekt sina resultat och för de olika projektdeltagarna och även externa föredragshållare inom sakområdet deltog.

Mer information om projektet och resultat från projektet finns på TFIs websida:

<http://www.toppforskningsinitiativet.org/no/programmer-1/program-5/prosjekter>

Under delprogrammet för integration av storskalig vindkraft har målet varit att främja utvecklingen av nya, innovativa och hållbara former för vindkraft och nätintegration. Tre forskningsprojekt och tre nätverk mellan forskare och näringsliv har fått finansiering. Resultatet presenterades under programkommitténs sista möte i Stockholm i november 2014. Två av projekten avslutas formellt under 2015. Och mer om projektens resultat finns på TFIs websida:

<http://www.toppforskningsinitiativet.org/no/programmer-1/program-4/prosjekter>

Bioenergy Promotion

Forskningsprogrammet Bioenergy Promotion avslutades 2013, men den egentliga slutrapporteringen till Fachagentur Nachwachsende Rohstoffe e.V. (FNR), EU and International Cooperation, skedde under 2014.

NEF har varit ansvarig för projektets hemsida och har genom att säkra att hemsidan är online till och med 2018 uppfyllt sina kontraktuella förpliktelser.

Information om projektet finns på hemsidan: (<http://bioenergypromotion.net/>)

Övrigt

I september 2014 var en delegation från China Renewable Energy Center (CNREC), International Institute for Sustainable Development (IISD) och Fritjof Nansen Institut på besök hos NEFs sekretariat. I samband med detta hölls ett halvdagsseminarium där organisationerna utbytte information om respektive verksamhet.

Sammanfattning av resultat för verksamhetsområde 3 Internationellt samarbete

Framgångskriterier	Uppfyllelse	Grad av uppfyllelse i %
A. Upprätthålla eller öka antalet EU-projekt som NEF koordinerar	(✓)	50%
B. Vid förfrågningar skall hög nöjdhet med NEFs ledning av TFI energiprogrammet anges av TFI intressenter, minimum 5 på en skala mellan 1-7.	✓	---

- A) Vid start av den aktuella strategiperioden var NEF ansvarig för två nätverk (Bioenergy Promotion og ERA-NET), under det att vid utgången av perioden var det endast ett (ERA-Net Plus).
- B) Det har inte gjorts någon utvärdering på enbart energiprogrammen under TFI. Däremot har DAMWAD gjort en utvärdering av hela forskningsprogrammet, som gav programmet gott betyg, varför denna punkt anses uppfyllt utan att ytterligare utvärdering har genomförts.

3. Personal- och organisationsutveckling

Organisationsutveckling

NEF har under 2014 präglats av stor personalomsättning. Direktören sedan 2010 valde i början av 2014 att avsluta sin anställning. Vicedirektören lämnade sin anställning som en konsekvens av 8-års regeln. Dessutom slutade en seniorrådgivare på egen begäran efter 5,5 års anställning.

Personal- och organisationsutvecklingen har under 2014 skett samtidigt som två andra stora uppgifter har hanterats: utvecklingen av en ny verksamhetsstrategi och planläggning av en ny forskningsperiod 2015-2018. Som en integrerad del av personal- och organisationsutvecklingen, har det under året lagts vikt på att samtliga anställda utan undantag skall vara involverade i både organisationsutveckling och i implementering av strategi- och forskningsprogram.

Det har beslutats att en ny vicedirektör inte skall anställas. Det har också träffats andra överenskommelser för att säkra en plattare organisationstruktur i NEF. Samtliga medarbetare arbetar nu i mindre grupper på 2-3 personer och med 1 huvudansvarig. Samtliga medarbetare har ett område som de är huvudansvariga för och de rapporterar alla direkt till direktören. Det hålls regelbundna stabsmöten där såväl allmänna förhållanden, som projekt av speciellt intresse, behandlas.

Fortsatt organisations- och personalutveckling är nödvändigt för att förverkliga den mycket betydande outnyttjade potential för ett ökat nordiskt samarbete om energiforskning. Denna potential har under året som gått uppmärksamats och dokumenterats i samband med seminarier om strategiarbetet. Potentialen framgår också med all önskvärd tydlighet av det överväldigande intresse som manifesterats vid starten av det 4-åriga forskningsprogrammet för 2015-2018.

Det är en huvuduppgift för NEF att omsätta denna samarbetspotential till konkreta projekt. För att göra det är fortsatt personal- och organisationsutveckling nödvändig, men det är inte den enda åtgärden som krävs.

Även om personalen och organisationen utvecklas optimalt så kan det inte kompensera för underdimensioneringen av NEFs budget. NEFs budget har varit den samma i snart 20 år och är nu i storleksordningen 7-10% av NordForsk och Nordisk Innovations budgetar, se vidare avsnitt 2.1.

Sammanfattningsvis gäller därför att uppgiften med att erhålla en ökad budget är en prioriterad och oundgänglig del av NEFs framtida arbete med organisationsutveckling.

Rekrytering / nyanställda

NEF har under 2014 rekryterat en ny direktör, först tillförordnad från och med 1 april 2014 och därefter kontraktsanställd från och med 1 oktober 2014. Därutöver har NEF under året rekryterat 3 nya seniorrådgivare och en projektassistent.

Kravet har varit att alla nyanställda skulle ha en dokumenterad hög nivå av kompetens inom NEFs arbetsområden och således direkt kunna bidra till de olika aktiviteterna. Höga kvalifikationskrav har kunnat bibehållas trots de existerande – politiskt fastlagda – begränsningarna i avlönings- och avancemangshänseende. En, bland icke norska ansökare särskilt uppmärksammas begränsning i anställningarnas attraktionskraft är att kompensationen för att arbeta utanför hemlandets gränser, det så kallade utlandsbidraget, är otillräckligt och otidsenligt. Dessa politiskt bestämda villkor fastlagda av Nordiska Ministerrådet begränsar vad som går att genomföra med hänsyn till kvalifikationskrav, nationell och könsmässig diversitet och inte minst vad gäller att på lång sikt behålla kvalificerade medarbetare.

Personalsammansättning och personalutveckling

Antal anställda har under året ökat från 9 till 11. Medarbetarna har en bred utbildningsbakgrund, statsvetenskap, ekonomi, administration och ingenjörsvetenskap finns representerat. Samtliga anställda har minst en mastersgrad och en har doktorerat. NEF har medarbetare från samtliga nordiska länder, könsfördelningen är 40/60 k/m.

Anställda kan kontinuerligt ansöka om att få delta på olika kurser och konferenser och de kan också ta upp särskilda utbildningsönskemål på medarbetarsamtalen.

I tillägg gäller att det har arrangerats olika internseminarier i samband med kärnverksamheten och den nya strategiperioden.

Arbetsmiljö

NEF anställda har minst ett årligt medarbetarsamtal.

Sjukfrånvaron för 2014 har gått ned till 1,3% (jämför med 7,4% under 2013). Sjukfrånvaron på NEF ligger därmed väl under den genomsnittliga sjukfrånvaron i Norge som är 6,5% (2013).

NEF följer norska arbetsmiljölagar. För att skapa en god arbetsmiljö ordnas bland annat teambuildingaktiviteter och förebyggande åtgärder vidtas för att motverka arbetsrelaterad frånvaro som till exempel stress och belastningskador. Från och med 2014-01-01 har NEF tillgång till företagshälsövård på samma sätt som de övriga två organisationerna på Nordiskt Senter.

Samarbeid på Nordisk Senter

Det ökade samarbetet mellan NordForsk, Nordisk Innovation och Nordisk Energiforskning har fortsatt under året. De främsta exemplen är utveckling av gemensam intranetlösning, gemensam personalhandbok, och samarbete vad gäller lokaler, ICT-struktur och kontorservice. Även samarbete om ett stort gemensamt forskningsprogram (Green Growth) har inletts.

Administrativa regler och rutiner

NEFs handbok för projektledare blir regelmässigt uppdaterad. Den innehåller bland annat beskrivning av organisationen, administrativa rutiner, projektledar verktyg, vägledning om offentliga anbud, juridiska kontrakt och vägledning för rapportering om projektframdrift och ekonomi.

Det finns även en ekonomihandbok för instruktioner till ekonomi- och redovisningsansvariga. I tillägg finns det en personalhandbok som tillsammans med den norska statspersonalhandboken utgör ramarna för personalpolitiken. Hösten 2014 startade arbetet med en gemensam personalhandbok för Nordiskt Senter och den kommer att ersätta handböckerna på de enskilda institutionerna.

Tabell 1: Rapportering – Personal og organisasjonsutvikling, 2014

A: TOTAL ANTAL ÅRSVÆRK PER 31.12.2014 - NORDISKE VILKÅR, PROJEKTANSATTE (inkl. vikarer) OG FASTANSATTE		
TOTAL FOR INSTITUSJONEN		Antal total
Kvinder (K)	Mænd (M)	
4	7	11

B: NORDISKE VILKÅR (8-års reglen) - antal personer PER 31.12.2014														
NATIONALITET OG KØNSFORDELING														
DK		FIN		IS		NO		SVE		AX, FO, GL		Andet		TOTAL
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	
	2			1		1	2	1	2				1	10
PROCENTFORDELING (pr. nation):														
DK		FI		IS		NO		SV		AX, FO, GL		Andet		TOTAL
20 %		0 %		10 %		30 %		30 %		0 %		10 %		100 %
ALDERSFORDELING														
20-30 år		31-40 år		41-50 år		51-60 år		61+ år		Total		TOTAL NORDISKE VILKÅR		
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	TOTAL NORDISKE VILKÅR		
	1	1	2		2	2	1		1	3	7	10		
Utlandstillægg														
Enskild		Samo/-partnertillægg		Total		TOTAL NORDISKE VILKÅR								
K	M	K	M	K	M	TOTAL NORDISKE VILKÅR								
2		2			1	2	3	5						

C: NATIONALE VILKÅR - PROJEKTANSATTE OG VIKARER - antal personer PER 31.12.2014														
NATIONALITET OG KØNSFORDELING														
DK		FIN		IS		NO		SVE		AX, FO, GL		Andet		TOTAL
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	
		1												1
PROCENTFORDELING (pr. nation):														
DK		FI		IS		NO		SV		AX, FO, GL		Andet		TOTAL
0 %		100 %		0 %		0 %		0 %		0 %		0 %		100 %
ALDERSFORDELING														
20-30 år		31-40 år		41-50 år		51-60 år		61+ år		Total		TOTAL PROJEKT-ANSATTE OG VIKARER		
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	TOTAL PROJEKT-ANSATTE OG VIKARER		
1										1	0	1		

D: NATIONALE VILKÅR - FASTANSATTE - antal personer PER 31.12.2014														
NATIONALITET OG KØNSFORDELING														
DK		FIN		IS		NO		SVE		AX, FO, GL		Andet		TOTAL
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	
														0
PROCENTFORDELING (pr. nation):														
DK		FI		IS		NO		SV		AX, FO, GL		Andet		TOTAL
0 %		0 %		0 %		0 %		0 %		0 %		0 %		0 %
ALDERSFORDELING														
20-30 år		31-40 år		41-50 år		51-60 år		61+ år		Total		TOTAL FASTANSATTE		
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	TOTAL FASTANSATTE		
										0	0	0		

E: SYGEFRAVÆR - PER 31.12.2014		
Hvor højt sygefravær i % (ansattes fravær pga egen sygdom) har institutionen?		
Kvinder	Mænd	Total
1,1 %	1,4 %	1,3

Ev. Kommentarer:

4. Økonomiske nøkkeltall og statistikk

4.1 Oversikt over inntekter og utgifter fordelt på virksomhetsområdene samt ledelse/administrasjon

Dette rapporteres i tabell 2 og 3; alle opplysninger til tabell 2 og 3 er hentet i årsregnskapet. I tabellen er det benyttet den struktur, som er fastsatt for virksomhetsområdene i kontrakten, men også en samlet økonomisk oversikt for ledelse og administrative funksjoner regulert i kontrakten.

Tabell 2: Oversikt over inntægter og udgifter fordelt på virksomhedsområde samt ledelse/administration							
Driftsregnskab (i 1.000 NOK)	Virksomhedsområder 2014					Total	
	1	2	3	4	Ledelse og adm.	2014	2013
INDTÆGTER							
Ordinært budget fra ministerrådet		2 056 319			5 056 681	7 113 000	7 302 000
Andre bevillinger fra ministerrådet - 1)		11 144 759				11 144 759	8 874 098
Nasjonale bevillinger	24 859 757	2 567 113	174 794			27 601 664	20 394 773
Prosjektbevillinger fra andre (internat.org.) - 2)			726 406			726 406	832 664
Andre inntægter (avgifter, sponsorer) - 3)		116 778	5 528 679		2 481 633	8 127 090	14 738 159
TOTALE INDTÆGTER	24 859 757	15 884 969	6 429 879	0	7 538 314	54 712 919	52 141 693
TOTALE UDGIFTER	25 204 398	18 580 923	6 521 851	0	5 632 095	55 939 267	50 097 021
ÅRETS NETTORESULTAT	-344 641	-2 695 954	-91 972	0	1 906 219	-1 226 348	2 044 672

- 1) Dette omfatter prosjektbevillinger (arbeidsgrupper og forvaltningsprosjekter/-program)
- 2) Prosjektbevillinger vedrørende EU-prosjekter
- 3) Bevillinger til Toppforskningsinitiativet (TFI) og Nordic Energy Technology Perspectives (NETP)
- 4) Totale midler fra Nordisk Ministerråd (basisbevilgning og prosjektmidler til arbeidsgrupper og forvaltningsprosjekt/-program) er NOK 18 257 759. Dette utgjør ca. 33 % av årets omsetning.

4.2 Økonomiske nøkkeltall

Balance pr. 31.12.2014 (i 1.000)			
Aktiver		Passiver	
Salgslager		Kreditorgjeld m.m.	3 690 817
Debitorfordringer m.m.	2 533 439	Prosjektforskud (b)	52 809 016
Prosjektfordringer (a)	2 962 063	Skyldige omkostninger (periodeafgrænsningsposter)	3 997 423
Forudbetalte omkostninger (periodeafgrænsningsposter)	0	Overførte midler	8 678 493
Bank og kasse	63 680 246	Egen kapital 01.01.2014	9 904 841
		Årets resultat 31.12.2014	-1 226 348
I alt	69 175 748	I alt	69 175 748

Tabell 3: Økonomisk stilling pr. 31.12.2014

- a. Under posten «Prosjektfordringer» opføres forudbetalte utgifter for eksterne prosjekter.
- b. Under posten «Prosjektforskud» opføres ikke-forbrukte eksterne prosjektmidler.

Tabel 4: Økonomiske nøkkeltall – hele virksomheten

Nøgletal (i 1.000 NOK)	Totalt	
	2014	2013
INDTÆGTER		
1. Ordinære budgetmidler fra NMR	7 113 000	7 302 000
2. Projektbevillinger fra NMR	11 144 759	8 874 098
3. Nationale bevillinger, internasjonale org. mv.	27 601 664	20 394 773
4. Andre inntægter (avgifter/sponsorer)	8 853 496	15 570 823
TOTALE INDTÆGTER	54 712 919	52 141 693
UDGIFTER		
5. Administrative omkostninger	5 632 095	4 641 333
6. Virksomhedsområde udgifter	3 784 352	4 807 103
7. Projeptomkostninger	46 522 818	40 648 585
TOTALE UDGIFTER	55 939 266	50 097 021
ÅRETS NETTORESULTAT	-1 226 348	2 044 672
<i>Fra tabel 2 er opplyst følgende årets netto res.</i>	<i>-1 226 348</i>	<i>2 044 672</i>
EGENKAPITAL PR. 31.12	8 678 493	9 904 841

5. Årsregnskap

5.1 Generelle kommentarer til årsregnskapet

Regnskapet er avlagt i tråd med Nordisk Ministerråds retningslinjer for god regnskapsskikk. Årets bevilgninger inntektsføres ved årets begynnelse. Kostnadene kostnadsføres etter hvert som de påløper. NEFs årsregnskap er satt opp etter NMRS' regnskapsinstrukser og revideres av den norske Riksrevisjon.

Kostnadene under tabell 4 tar utgangspunkt i virksomhetsområderapporten hvor kostnader er fordelt på de enkelte virksomhetsområder. NEFs regnskapsoppstilling inndeler kostnadene ut fra norsk regnskapsstandard og resultatrapport per 31.12.14.

Av totale personalkostnader i 2014 er ca. 34 % utfakturert, mens ca. 66 % er dekket av NMR basisbevilgning og nasjonale midler. For 2014 betyr dette at 2 594 MNOK er utfakturert, mens 5 114 MNOK dekkes over NMR basismidler og nasjonale midler, hvilket utgjør 9 % av årets totale omsetning. Utfakturerte personalkostnader er 5 % av årets totale omsetning.

Ikke forbrukte midler for arbeidsgrupper og forvaltningsprosjekter med varighet innenfor ett år er tilbakeført til egne konti i balansen, og vil i henhold til NMRS' rutiner bli tilbakeført til NMRS etter revisjon av regnskapet og årsrapporteringsmøte mellom NMRS og NEF.

Resultatregnskap per 31.12.2014

Inntekter	Noter	Revidert budsjett 2014	Regnskap 31.12.2014	Regnskap 2013
NMR-basismidler	3	7 113 000	7 113 000	7 302 000
Nasjonale bidrag nordisk/baltisk	4	74 341 775	27 601 664	20 394 773
Øvrige inntekter (TFI og EU-prosjekter)	5	18 123 301	6 371 863	13 489 647
Finansinntekter	6	1 300 000	2 481 633	2 081 175
Prosjektmidler fra NMR	7	12 616 408	11 144 759	8 874 098
Inntekter i alt		113 494 484	54 712 919	52 141 693

Alle beløp er i norske kroner, NOK.

Omkostninger

Personalomkostninger	8	7 437 180	7 708 707	7 517 699
Varer og tjenester	9	19 993 320	18 758 901	15 397 104
Bidrag til eksterne prosjekt med ekstern finansiering	10	65 995 638	23 669 238	16 595 331
TFI prosjekter	11	15 988 311	4 659 793	10 467 012
Øvrige omkostninger (finanskostnader)		-	1 142 627	119 876
Omkostninger i alt		109 414 449	55 939 266	50 097 021
Resultat	12	4 080 035	(1 226 348)	2 044 672

Note 1 og 2: Obligatoriske noter

Note 1: Frie tjenester / leie m.m 2014 2013

Fri leie	-	-
Frie personalressurser	-	-
Andre frie driftsaktiviteter	-	-
I alt		

Note 2: Leiemål og leasing	2014	2015	2016	2017	2018
Lokalleie	715 848	715 848	715 848	715 848	715 848
Andre leiemål	-	-	-	-	-
Leasingavtaler	13 595	13 595	13 595	13 595	13 595
I alt	729 443	729 443	729 443	729 443	729 443

INNETEKTER

År (Tall i NOK tusen)	2012	2013	2014
Personal og andre driftskostnader	19 743	19 365	20 143
Utfakturerte kostnader	10 545	8 849	6 454
Finansiert over basisbevilgning, nasjonale midler og finansinntekter	9 198	10 516	13 689
Basisbevilgning	7 113	7 302	7 113
Finansiert over nasjonale midler og finansinntekter	2 085	3 214	6 576

Note 3: NMR basisbevilgning

Basisbevilgning 7 113 MNOK er brukt til dekning av administrasjon samt informasjon, men har ikke vært tilstrekkelig til å dekke alle omkostningene.

Note 4: Nasjonale bidrag

Avvik NOK 46 740 111: Midler avsatt til forskningsprosjekter, men grunnet forsinkelser i prosjektene vil midlene bli utbetalt i 2015. Ikke forbrukte øremerkede midler til SES2050 nordisk og baltisk aktivitet er avsatt på prosjektenes balansekonti.

Fordeling av inntektsførte nasjonale bidrag: Overførte midler fra balansen SES2050 nordisk aktivitet, NOK 21 801 704. Tatt fra årets bevilgning SES2050 nordisk aktivitet NOK 1 867 534.

Oversikt over innbetalte nasjonale bidrag 2014

Land	Fordelingsnøkler	Nordiske midler	Baltiske midler	Totalt
Danmark	21,0 %	6 189 750	618 975	6 808 725
Finland	16,3 %	4 804 425	480 443	5 284 868
Island	0,7 %	206 325	20 633	226 958
Norge	30,6 %	9 019 350	901 935	9 921 285
Sverige	31,4 %	9 255 150	925 515	10 180 665
Totalt		29 475 000	2 947 500	32 422 500

Note 5: Øvrige inntekter

Avvik NOK 11 751 438: Posten består av prosjekter under Toppforskningsinitiativet (TFI) samt EU-prosjekter. Aktivitetsnivå på TFI prosjektene har vært lavere enn forventet. Formelt ble Toppforskningsinitiativet avsluttet i 2014. Endelig avslutning for de fleste av prosjektene vil skje i løpet av 2015.

Note 6: Finansinntekter

Forskyvning av prosjektutbetalinger har gitt høyere finansinntekter enn forventet.

Note 7: Prosjektmidler fra NMR

Avvik NOK 1 471 649: Energi og Transport programmet (E&T) ble avsluttet i 2014, avviket skyldes vesentlig lavere prosjektutbetalinger enn budsjettet. Ikke forbrukte midler på arbeidsgrupper og forvaltningsprosjekter vil bli tilbakeført til NMRS.

KOSTNADER

Note 8: Personalkostnader

Avvik NOK 271 527: Avviket på ca. 3,7 % skyldes at totale personalkostnader ble noe høyere enn forutsatt i budsjettet.

Note 9: Varer og tjenester

Avvik NOK 1 234 419: Avviket på ca. 6,2 % skyldes bl.a. lavere prosjektutbetalinger til E&T prosjekter enn budsjettet. Kostnader i forbindelse med TFI sluttkonferanse ble også lavere enn budsjettet. Kostnader til NETP2016 prosjektet er i 2014 ført over driften under «varer og tjenester» i henhold til styrevedtak.

Note 10: Bidrag til prosjekter med ekstern finansiering

Avvik NOK 42 326 400: Avviket skyldes at SES2050 prosjektene kom senere i gang enn planlagt og derfor er prosjektutbetalingene også blitt forskjøvet. Prosjekter under SES2050 skal avsluttes i løpet av 2015. Det har ikke vært noen utbetalinger i 2014 til SES2050 prosjekter med baltisk aktivitet.

Note 11: Toppforskningsinitiativet

Avvik NOK 11 328 518: Utbetalinger til prosjekter under TFI Vind og TFI Bio har vært betydelig lavere enn budsjettet. Prosjektene er generelt forsinket i forhold til opprinnelige planer. De fleste TFI prosjektene skal avsluttes i 2015.

Note 12: Årets resultat

Resultatet viser et negativt resultat på NOK 1 226 348. Revidert budsjettresultat er på NOK 4 080 035. Det er derfor et avvik på NOK 5 306 383 (4 080 035 + 1 226 348).

Revidert budsjettresultat på NOK 4 080 035 inneholder øremerkede prosjektmidler på NOK 1 065 263 som skal føres tilbake til prosjektenes balansekonti per 31.12.14. Reelt budsjettavvik er derfor på NOK 3 014 772

(4 080 035 - 1 065 263).

Ved årsoppgjøret 2014 er det gjort en viss endring i forhold til årsoppgjøret for 2013. Ikke forbrukte nasjonale midler er ført tilbake til balansen til styrets disposisjon i stedet for å inngå i årets overskudd. Dette forklarer det høye avviket mellom regnskapsmessig resultat og resultatet i revidert budsjett.

BALANSEN per 31.12.2014	2014	2013
Aktiva:		
Debitorfordringer m.m.	2 533 439	600 886
Prosjektfordringer	2 962 063	3 589 424
Forskuddsbetalte kostnader (Periodeavgrensningposter)	-	3 355
Bank	63 680 246	65 566 570
I alt	69 175 748	69 760 235
Passiva:		
Kreditorgjeld	3 690 817	1 579 255
Prosjektforskudd	47 635 225	54 906 346
Udisponerte midler baltisk aktivitet	2 380 536	581 316
Udisponerte midler nordisk aktivitet	2 793 255	178 764
Skyldige omkostninger (Periodeavgrensningposter)	3 997 423	2 609 713
<i>Overførte midler</i>		
Egenkapital 01.01.2014	9 904 841	7 860 169
Resultat per 31.12.2014	(1 226 348)	2 044 672
I alt	69 175 748	69 760 235

For Nordisk Energiforskning

 Flemming G. Nielsen
 Danmark

 Sebastian Johansson
 Finland

 Guðni A. Jóhannesson
 Island (Styreleder)

for
 Hans Otto Haaland
 Norge

 Lars Guldbrand
 Sverige

 Hans Jørgen Koch
 Direktør

KOMMENTARER TIL BALANSEN**Aktiva**

Debitorfordringer viser en betydelig økning sammenlignet med 2013. Det skyldes vesentlig viderefakturerte, ikke mottatte, prosjektkrav for TFI Vind og TFI Bio, samt fakturerte, ikke mottatte, prosjektkrav vedrørende Smart Grids Era-net Cofund.

Prosjektfordringer viser nedgang i forhold til 2013. Prosjektfordringer består av ikke rekvirerte midler for pågående prosjekter, vesentlig for AGFE og EMG. Posten består også av forventede inntekter for NEF – TFI sekretariat 2014 (påløpte, ikke fakturerte kostnader per 31.12.14).

Bank viser en liten nedgang i forhold til 2013. Dette skyldes sluttoppgjør til prosjekter under Energi og Transport, samt utbetalinger til SES2050 prosjekter med nordisk aktivitet.

Passiva

Kreditorgjeld består av kostnadsførte, ikke forfalte leverandørfakturaer per 31.12.14. Posten består vesentlig av kostnadsførte bidrag til prosjekter under TFI, samt felleskostnader Nordisk Senter.

Prosjektforskudd viser en nedgang i forhold til 2013, nedgangen skyldes høyere utbetalinger til SES2050 prosjekter i 2014. Prosjektene har etter hvert kommet mer à jour med den opprinnelige tidsplanen og vil bli avsluttet i løpet av 2015. Posten består av øremerkede ikke forbrukte prosjektmidler som er ført tilbake til prosjektenes balansekonti per 31.12.14.

Udisponerte midler nordisk og baltisk aktivitet viser en økning i forhold til 2013. Det skyldes at ikke forbrukte nasjonale midler er ført tilbake til respektive balansekonti til styrets disposisjon.

Skyldige omkostninger (periodeavgrensningsposter) består av skyldige, ikke forfalte kostnader som for eksempel påløpte feriepenger, forskuddstrekk samt andre offentlige avgifter. Posten består også av påløpte kostnader per 31.12.14.

Overførte midler per 31.12.14 viser et negativt resultat på NOK 1 226 348.

Dato: 03.02.2015

Gjelder periode**201412**

Omkostninger fordelt	Periode	Hittil	Budsjett totalt
Basisaktivitet i alt	640 741	3 784 352	4 436 993
Egne bidrag til eksterne prosjekter i alt	0	0	0
Eksternt finansierende projektkostninger i alt	5 282 058	46 522 819	33 694 825
Fællesomkostninger	114 883	645 702	905 000
Administrasjonsomkostninger	1 875 777	4 986 393	5 260 053
<i>Omkostninger i alt</i>	<i>7 913 458</i>	<i>55 939 266</i>	<i>44 296 871</i>
<i>Omkostninger til fordeling på virksomhetsområder</i>			
	5 922 799	50 307 171	38 131 818
1 <u>Forskning, utvikling og strategisk virksomhet</u>			
Basisaktivitet i alt	485 712	1 535 160	1 190 519
Egne bidrag til eksterne prosjekter i alt	0	0	0
Eksternt finansierende projektkostninger i alt		23 669 137	
Fællesomkostninger			
<i>Omkostninger i alt</i>	<i>485 712</i>	<i>25 204 297</i>	<i>1 190 519</i>
2 <u>Rådgivning, informasjon og forvaltning</u>			
Basisaktivitet i alt	109 468	1 525 656	1 847 325
Egne bidrag til eksterne prosjekter i alt	0	0	0
Eksternt finansierende projektkostninger i alt	2 840 399	17 055 266	16 912 544
Fællesomkostninger			
<i>Omkostninger i alt</i>	<i>2 949 867</i>	<i>18 580 922</i>	<i>18 759 869</i>
3 <u>Interaksjon med Nordens Naboområder</u>			
Basisaktivitet i alt	45 560	723 536	1 399 149
Egne bidrag til eksterne prosjekter i alt	0	0	0
Eksternt finansierende projektkostninger i alt	2 441 659	5 798 415	16 782 281
Fællesomkostninger			
<i>Omkostninger i alt</i>	<i>2 487 220</i>	<i>6 521 951</i>	<i>18 181 430</i>